

არაგადამდებ დაავადებათა რისკ-ფაქტორების

STEPS კვლევა 2016

პირითადი მიგნებები

არაგადამდებ დაავადებათა რისკ-ფაქტორების STEPS პოპულაციური კვლევა საქართველოში ჩატარდა 2016 წლის ივნისიდან სექტემბრამდე პერიოდში და მოიცავდა 18-69 წლის მოზრდილ მოსახლეობას. კვლევა გახლდათ 3 საფეხურიანი: მონაცემები სოციო-დემოგრაფიული და ჩვევითი რისკ-ფაქტორების შესახებ შეგროვდა პირველ საფეხურზე; ფიზიკური გაზომვები (სიმაღლე, წონა, სისხლის არტერიული წნევა) - მეორე და ბიოქიმიური გაზომვები (გლუკოზისა და ქოლესტეროლის კონცენტრაცია სისხლში) მესამე საფეხურზე. კვლევაში გამოყენებული იყო მრავალსაფეხურებრივი კლასტერული შერჩევის მეთოდი. კვლევაში მონაწილეობდა 5554 პირი და კვლევაზე გამოხმაურებამ შეადგინა 75.7%. რეკომენდირებულია კვლევის გამეორება 2021 წელს.

შედეგები 18-69 წლის პოპულაციაში (მათ შორის 95% CI)	ორივე სქესი	კაცი	ქალი
Step 1 თამბაქოს მოხმარება			
თამბაქოს ამჟამინდელი მოხმარება (%)	31.0% (28.9 - 33.0)	57.0% (53.6 - 60.3)	7.0% (5.8 - 8.2)
თამბაქოს ამჟამინდელი ყოველდღიური მოხმარება (%)	28.0% (26.0 - 30.0)	51.5% (48.1 - 55.0)	6.2% (5.1 - 7.4)
<i>მათთვის ვინც ყოველდღიურად ეწევა</i>			
მოწევის დაწყების საშუალო ასაკი (წლები) ამჟამინდელ ყოველდღიურ მწვეველებში	18.3 -	17.8 -	22.4 -
მოწევის დაწყების საშუალო ასაკი (წლები) ამჟამინდელ მწვეველებში	18.4 -	17.9 -	22.6 -
ქარხნული სიგარეტის მოხმარება ყოველდღიურ მწვეველებში (%)	98.6% (97.7 - 99.5)	98.4% (97.5 - 99.4)	100.0% -
ყოველდღიურად მოწეული ქარხნული სიგარეტის ღერების საშუალო რაოდენობა (ვინც ეწევა ქარხნულ სიგარეტს)	21.3 -	22.2 -	14.4 -
Step 1 ალკოჰოლის მოხმარება			
არასოდეს მიუღიათ ალკოჰოლი (%)	10.4% (8.9 - 12.0)	3.9% (2.6 - 5.3)	16.4% (14.1 - 18.8)
არ მიუღიათ ალკოჰოლი უკანასკნელი 12 თვის განმავლობაში (%)	20.1% (18.5 - 21.7)	11.4% (9.5 - 13.3)	28.1% (25.8 - 30.4)
ალკოჰოლის ამჟამინდელი (ალკოჰოლის მოხმარება უკანასკნელი 30 დღის განმავლობაში) მოხმარებლები (%)	39.1% (36.6 - 41.5)	58.9% (55.2 - 62.5)	20.8% (18.6 - 22.9)
ალკოჰოლის მძიმე ეპიზოდური (ერთ ჯერზე 6 და მეტი ულუფა ალკოჰოლის მიღება უკანასკნელი 30 დღის განმავლობაში) მოხმარება (%)	18.3% (16.1 - 20.6)	35.3% (31.2 - 39.4)	2.6% (1.7 - 3.5)
Step 1 კვებითი ჩვევები			
ჩვეულებრივი კვირის განმავლობაში დღეების საშუალო რაოდენობა, როდესაც მიიღეს ხილი	5.3 (5.2 - 5.4)	5.1 (4.9 - 5.3)	5.4 (5.3 - 5.6)
ჩვეულებრივი დღის განმავლობაში მიღებული ხილის ულუფების საშუალო რაოდენობა	2.0 (1.9 - 2.1)	2.0 (1.8 - 2.1)	2.1 (1.9 - 2.2)
ჩვეულებრივი კვირის განმავლობაში დღეების საშუალო რაოდენობა, როდესაც მიიღეს ბოსტნეული	6.0 (5.9 - 6.1)	5.9 (5.8 - 6.0)	6.1 (5.9 - 6.2)
ჩვეულებრივი დღის განმავლობაში მიღებული ბოსტნეულის ულუფების საშუალო რაოდენობა	2.4 (2.3 - 2.5)	2.4 (2.3 - 2.6)	2.4 (2.3 - 2.5)
დღის განმავლობაში იღებენ 5 ულუფაზე ნაკლებ ხილსა და/ან ბოსტნეულს (%)	63.0% (60.1 - 66.0)	63.8% (59.6 - 67.9)	62.4% (59.5 - 65.3)
საკვებს ყოველთვის ან ხშირად ამტებენ მარილს ან მარილიან საწებელს გაუსინჯავად ან გასინჯვის შემდეგ (%)	26.7% (24.7 - 28.8)	33.4% (29.4 - 37.3)	20.6% (18.6 - 22.7)
ყოველთვის ან ხშირად მიირთმევენ მარილის მაღალი შემცველობის მზა საკვებს (%)	14.3% (12.4 - 16.2)	18.9% (15.3 - 22.5)	10.1% (8.7 - 11.5)
Step 1 ფიზიკური აქტივობა			
არასაკმარისი ფიზიკური აქტივობა (კვირის განმავლობაში < 150 წუთი საშუალო ინტენსივობის აქტივობა, ან ეკვივალენტი)* (%)	17.4% (15.6 - 19.2)	16.2% (13.6 - 18.9)	18.4% (16.3 - 20.4)
ჩვეულებრივი დღის განმავლობაში ფიზიკურ აქტივობაზე დახარჯული მედიანური დრო (წუთი) (წარმოდგენილია ინტერ-კვარტილური ინტერვალით)	137.1 (40.0 - 300.0)	158.6 (55.7 - 342.9)	173.8 (30.0 - 270.0)
ინტენსიურად არ არის დატვირთული (%)	82.4% (80.3 - 84.6)	72.2% (68.5 - 75.9)	91.8% (90.1 - 93.4)

* არასაკმარისი ფიზიკური აქტივობის განმარტება ეფუძნება GPAQ ანალიზის სახელმძღვანელოს (<http://www.who.int/chp/steps/GPAQ/en/index.html>) ან ჯანმრთელობის რეკომენდაციებს (Global recommendations on physical activity for health) (http://www.who.int/dietphysicalactivity/factsheet_recommendations/en/index.html)

შედეგები 18-69 წლის პოპულაციაში (მათ შორის 95% CI)	ორივე სქესი	კაცი	ქალი
Step 1 საშვილოსნოს ყელის კიბოს სკრინინგი			
საშვილოსნოს ყელის კიბოს სკრინინგის სიცოცხლის განმავლობაში ჩატარება 30-49 წლის ქალთა შორის (%)			23.9% (20.6 - 27.3)
Step 2 ფიზიკური გაზომვები			
სხეულის მასის ინდექსი (BMI - კგ/მ ²) საშუალო მაჩვენებელი	28.1 (27.8 - 28.4)	27.9 (27.5 - 28.3)	28.3 (28.0 - 28.6)
ჭარბი წონა (BMI ≥ 25 კგ/მ ²) (%)	64.6% (62.3 - 67.0)	65.5% (61.4 - 69.7)	63.8% (61.4 - 66.3)
სიმსუქნე (BMI ≥ 30 კგ/მ ²) (%)	33.2% (31.3 - 35.2)	30.2% (26.9 - 33.6)	36.0% (33.7 - 38.2)
წელის საშუალო გარშემოწერილობა (სმ)		95.7 (94.3 - 97.2)	89.6 (88.7 - 90.5)
სისტოლური წნევის საშუალო მაჩვენებელი (მმ ვწყ სვ), მათ შორის ვინც იტარებს ანტიჰიპერტენზიულ მკურნალობას	129.4 (128.4 - 130.4)	132.6 (131.3 - 134.0)	126.5 (125.4 - 127.6)
დიასტოლური წნევის საშუალო მაჩვენებელი (მმ ვწყ სვ), მათ შორის ვინც იტარებს ანტიჰიპერტენზიულ მკურნალობას	82.2 (81.6 - 82.8)	83.0 (82.1 - 84.0)	81.4 (80.7 - 82.1)
მაღალი არტერიული წნევა (SBP ≥ 140 და/ან DBP ≥ 90 მმ ვწყ სვ ან იტარებს ანტიჰიპერტენზიულ მკურნალობას)	37.7% (35.5 - 40.0)	38.6% (35.1 - 42.2)	36.9% (34.7 - 39.1)
მაღალი არტერიული წნევა (SBP ≥ 140 და/ან DBP ≥ 90 მმ ვწყ სვ ვინც არ იტარებს ანტიჰიპერტენზიულ მკურნალობას)	55.4% (52.1 - 58.8)	64.2% (59.3 - 69.0)	47.2% (43.4 - 50.9)
Step 3 ბიოქიმიური გაზომვები			
სისხლში გლუკოზის საშუალო კონცენტრაცია უზმოზე (მმოლ/ლ), მათ შორის ვინც იტარებს ანტიდიაბეტურ მკურნალობას	4.4 მმოლ/ლ (4.3 - 4.5)	4.4 მმოლ/ლ (4.3 - 4.5)	4.4 მმოლ/ლ (4.3 - 4.5)
უზმოზე გლუკოზის მომატებული (≥6.1 მმოლ/ლ და <7.0 მმოლ/ლ) მაჩვენებელი (%)	2.0% (1.4 - 2.5)	2.0% (1.0 - 3.0)	1.9% (1.4 - 2.4)
უზმოზე გლუკოზის მაღალი (≥7.0 მმოლ/ლ) მაჩვენებელი (%) მათ შორის ვინც იტარებს ანტიდიაბეტურ მკურნალობას	4.5% (3.7 - 5.3)	4.7% (3.5 - 6.0)	4.3% (3.4 - 5.2)
სისხლში ქოლესტეროლის საშუალო კონცენტრაცია უზმოზე (მმოლ/ლ), მათ შორის ვინც იტარებს ანტილიპიდურ მკურნალობას	4.3 მმოლ/ლ (4.3 - 4.4)	4.1 მმოლ/ლ (4.0 - 4.3)	4.5 მმოლ/ლ (4.4 - 4.6)
საერთო ქოლესტეროლის მომატებული (≥5.0 მმოლ/ლ ან იმყოფება ანტილიპიდურ მკურნალობაზე) მაჩვენებელი (%)	27.7% (25.5 - 29.9)	21.9% (18.6 - 25.2)	33.0% (30.4 - 35.6)
მიღებული მარილის საშუალო დღიური რაოდენობა (გრამი)	8.5 გრ. (8.3 - 8.6)	9.7 გრ. (9.4 - 9.9)	7.4 გრ. -
კარდიოვასკულური (გსდ) რისკი			
10-წლიანი გსდ რისკი ≥ 30%, ან არსებული გსდ** 40-69 წლის პოპულაციაში	28.8% (25.9 - 31.7)	30.8% (25.9-35.7)	27.1% (24.3 - 29.9)
რისკ-ფაქტორების კომბინაცია			
<ul style="list-style-type: none"> • თამბაქოს ამჟამინდელი ყოველდღიური მოხმარება • ღლის განმავლობაში 5 ულუფაზე ნაკლები ხილსა და/ან ბოსტნეულის მიღება • არასაკმარისი ფიზიკური აქტივობა • ჭარბი წონა (სმი ≥ 25 კგ/მ²) • სისხლის მაღალი წნევა (SBP ≥ 140 და/ან DBP ≥ 90 მმ ვწყ სვ ან იმყოფებისან ანტიჰიპერტენზიულ მკურნალობაზე 			
არცერთი აღნიშნული რისკ-ფაქტორი (%)	7.6% (6.0 - 9.2)	5.7% (3.4 - 8.0)	9.3% (7.7 - 11.0)
3 ან მეტი რისკ-ფაქტორი 18-44 წლის ასაკობრივ ჯგუფში	25.2% (22.1 - 28.3)	37.9% (32.5 - 43.3)	12.5% (10.2 - 14.8)
3 ან მეტი რისკ-ფაქტორი 45-69 წლის ასაკობრივ ჯგუფში	48.6% (45.7 - 51.5)	55.1% (50.4 - 59.8)	43.4% (40.2 - 46.5)
3 ან მეტი რისკ-ფაქტორი 18-69 წლის ასაკობრივ ჯგუფში	36.1% (33.8 - 38.4)	45.4% (41.7 - 49.2)	27.6% (25.5 - 29.8)

** 10-წლიანი გსდ რისკი ≥30% შეფასებულია ასაკის, სქესის, არტერიული წნევის, თამბაქოს მოხმარების სტატუსის (ამჟამინდელი მოხმარებლები ან რომლებმაც თავი დაანებეს შეფასებამდე 1 წელზე ნაკლები პერიოდის წინ), საერთო ქოლესტეროლის მაჩვენებლის და დიაბეტის (დიაგნოსტირებული დიაბეტი, ან დიაბეტის არმქონე პირებში უზმოზე გლუკოზის კონცენტრაცია >7.0 მმოლ/ლ) სტატუსის გათვალისწინებით.

დამატებითი ინფორმაციისათვის მიმართეთ:
STEPS ქვეყნის წარმომადგენელს ლელა სტურუას, lela.sturua@ncdc.ge